

GENÇLİĞİN KIYMETİNİ BİLMEK!..

Öncelikle [Meyve Risalesi](#)'nin nerede yazıldığına, kaç yılında yazıldığına ve önemine değinelim.

"Denizli Medrese-i Yusufiyesinin bir ders-i a'zamı Meyve Risalesi olduğu"(1) nu belirtiyor, Üstad Bediüzzaman. Yani bu eser Denizli'de hapishanede yazılıyor.

Ve Bediüzzaman Hz. **"Meyve Risalesi"** için **"Zındıka ve küfr-ü mutlaka karşı Risale-i Nur'un bir müdafaanesidir."** demiştir. Bu eserin bir hâsiyeti de demek ki **"müdafaaname"** olmasıymış.

"Meyve Risalesi" için On Üçüncü Şuâ eserinde; **"Meyve Risalesi çok ehemmiyetli ve kıymetlidir. Ümid ederim, bir zaman büyük fütihat yapacak."**(3) şeklinde bir müjde verilmektedir.

Şuâlar eserinin sonundaki fihristte ise şu açıklamalar ile karşılaşmaktayız: **"Bu risale (Meyve Risalesi), Denizli hapishanesinin bir meyvesi ve bir hatırası ve iki cuma gününün mahsulüdür."**(4) Bu cümleye bakarak da bu eserin **"iki cuma günü"**nde yazıldığını anlıyoruz. Denizli Hapsinin tarihi ise 1943-1944 tarihleridir. Eserin yazılma tarihi de bu tarihlere denk geliyor.

"Meyve Risalesi" hakkında yaptığımız kısa bir girizgâhtan sonra **"Beşinci Mesele"**yi ele almaya başlayalım.

["Beşinci Mesele"](#)

"Gençlik Rehberi'nde izah edildiği gibi..."

Meseleye başlanır başlanmaz başka bir risaleye atıf yapılmıştır. Atıf yapılan eser **"Gençlik Rehberi"**dir. Bu eser için Bediüzzaman Hz. **"...on beş sene evvel gençlerin istemeleriyle Gençlik Rehberi'ni onlar için..."**(5) yazdığını dile getirir.

Ele aldığımız eser olan "Meyve Risalesi" ile atıf yapılan eser olan "Gençlik Rehberi" için; her ikisi ile ilgili şu ifadeler geçmektedir Risale-i Nur'larda:

"Bu asırda İslâm ve Türk gençleri, kahramanâne davranıp iki cihetten hücum eden bu tehlikeye karşı Risale-i Nur'un Meyve ve Gençlik Rehberi gibi keskin kılıncılarıyla mukabele etmeleri elzemdir."(6)

"...gençlik hiç şüphe yok ki gidecek."

Gençlik ile ilgili Risale-i Nur'da bir çok yer geçmektedir. Buraya konu ile münasebeti olan Mektubat'taki bir sorunun cevabını alabiliriz. Soruyu soran kişi (Mektubat eserinin yazılmasına, yazdığı mektuplar ile vesile olan Nur'un birinci talebesi **İbrahim Hulusî Yahyagil Ağabey**) duyduğu bir sözün hadîs olup olmadığını ve mânasını sormuştur. Ve bu soruya cevap aynen şöyledir:

"Hadîs olarak işitmişim. Murad da şudur ki: 'En hayırlı genç odur ki ihtiyar gibi ölümü düşünüp âhiretine çalışarak, gençlik hevesatına esir olmayıp gaflette boğulmayandır. Ve ihtiyarlarınızın en kötüsü odur ki gaflette ve hevesatta gençlere benzemek ister, çocukçasına hevesat-ı nefsanîye tabi olur.' "(7)

"Yaz güze ve kışa yer vermesi ve gündüz akşama ve geceye değişmesi kat'iyetinde gençlik dahi ihtiyarlığa ve ölüme geçecek."

Burada benzetmeler yapılmıştır. Ve tam yerinde bir kıyasta bulunulmuştur. Yaz gençliğe, güz ihtiyarlığa, kış ise ölüme benzetilmiştir. Nasıl yazdan sonra güz ve kış geliyor ise; gençlikten sonra ihtiyarlık ve ölüm de elbette gelecektir. Burada cümleye kesinlik anlamı katan **"kat'iyetinde"** kelimesi delil ve bürhan ile ispatlı bir şekilde anlamına gelmektedir.

"Eğer o fâni ve geçici gençliğini iffetle hayrata -istikamet dairesinde- sarf etse onunla ebedî, bâki bir gençliği kazanacağını bütün semavî fermanlar müjde veriyorlar."

Yani buradan da anlaşılacağı üzere gençlik **"fâni"** ve **"geçici"**dir. Yani devamlı kalmaz, gelip geçer. Kısa bir vakti vardır. O vakitte iffetle hayrata, yani Allah'ın razı olacağı şeylere doğruluk yolunda harcasa, kullansa; sonsuz bir gençlik kazanacak. Ve bunu kazanacağını da bütün semavî fermanlar, yani vahiyyle gelmiş olan emirler, buyruklar, tebliğler, kitaplar, suhulflar ve ilahi kaynaklar müjde veriyorlar.

Bu meseleyle ilgili Risale-i Nur'da şu ibareler geçmektedir:

"Hem namaz kılanın diğer mübah dünyevî amelleri, güzel bir niyet ile ibadet hükmünü alır. Bu sûrette bütün sermaye-i ömrünü âhirete mâl edebilir. Fâni ömrünü bir cihette ibka eder."(8)

Buradan da anlaşılacağı üzere insanın beş vakit namaz kılmasına karşılık ömrünün

dakikaları sevap oluyor, ibadet hükmüne geçiyor. Ve bütün ömür sermayesini de bākileştirmiş, sonsuzlaştırmış oluyor.

"Eğer sefahete sarf etse nasıl ki bir dakika hiddet yüzünden bir katlı, milyonlar dakika hapis cezasını çektirir."

Ama eğer ömrünü sefahete yani zevk-eğlence vd yasak olan haram şeylerde sarf ederse; nasıl ki bir dakikada adam hiddetlenip bir adamı öldürüyor ve hapse giriyor. Aynen onun gibi de *-Allah muhafaza-* cehenneme cezasını çekmeye gidebilir. Diğer cümle de burayı biraz daha açıp, izah ediyor. Devam edelim.

"Öyle de gayr-ı meşrû dairedeki gençlik keyifleri ve lezzetleri, âhiret mesuliyetinden ve kabir azabından ve zevalinden gelen teessüflerden ve günahlardan ve dünyevî mücazatlarından başka, aynı lezzet içinde o lezzetten ziyade elemeler olduğunu akli başında her genç tecrübe ile tasdik eder."

Diğer cümleyi açıklamaya başlıyor. Orada nasıl bir adam bir dakika hiddete gelmesi yüzünden, milyonlar dakika hapis cezasını çekiyordu. Aynen onun gibi de Allah'ın rızasına uymayan durum ve davranışların mevcut olduğu dâiredeki gençlik keyifleri ve lezzetleri, kişinin yaptığı iş ve hareketlerden dolayı âhirette hesap vermeye mecbur olmasından ve kabir azabından ve ömrünün sona ermesinden gelen eseflenmeler, kederlenmeler ve günahlardan ve dünyevî mücazatlarından yani dünyaya ait cezalardan başka, aynı lezzet içinde o lezzetten daha fazla ağrılar, acılar, kederler getirdiğini akli başında olan her genç deneyim ve sınamalarının sonucu olarak tasdik edip, kabul eder.

Allah'ın razı olmayacağı fiillerin tamamına gayr-ı meşrû deniliyor. Ve bu tür sevgilere de gayr-ı meşrû muhabbet deniliyor. Gayrimeşrû muhabbet ile ilgili Bediüzzaman Hz. şöyle demektedir:

"Gayr-ı meşrû bir muhabbetin neticesi merhametsiz azab çekmektir."(9)

Ve **"Zeval-i elem, lezzet olduğu gibi zeval-i lezzet dahi elemdir."(10)**

Bu konuya misal olarak harama karşı sakınmak kişiye biraz zorluk verir ama sonrası lezzettir. Aynı şekilde günahlarda da bir lezzet var ve daha sonrasında o günahların elemleri ortaya çıkıyor.

"Mesela, haram sevmekte bir kıskançlık elemleri ve firak elemleri ve mukabele görmemek elemleri gibi çok arızalar ile o cüz'î lezzet, zehirli bir bal hükmüne geçer."

Bundan sonra da misal ile başa gelebilecek ârıza ve sıkıntıları belirtir, Müellif. Haram sevmekte öncelikle kıskançlık elemi vardır. Her iki tarafta da bu olur. Sonra ayrılık elemi olur. Ve en fazla kişiye elem veren durumlardan biri olan mukabele, yani karşılık görmemek elemi gibi çok noksanlıklar, eksiklikler ile o küçük lezzet, zehirli bir bal hükmüne geçer.

"Zehirli bir bal" tabiri çok güzel bir örnektir. Günahların tanımı bu örnek üzerinden yapıldığı gibi haram sevmekte aynı buna benzetilmiştir. Başta tat verir, ama daha sonradan karın ağrısı ortaya çıkar.

"Ve o gençliğin sû-i istimali ile gelen hastalıkla hastahanelere ve kalp ve ruhun gıdasızlık ve vazifesizliğinden neş'et eden sıkıntılarla meyhanelere, sefahethanelere veya mezaristana düşeceklerini bilmek istersen, git hastahanelerden ve hapishanelerden ve meyhanelerden ve kabristandan sor. Elbette ekseriyetle, gençlerin gençliğinin sû-i istimalinden ve taşkınlıklarından ve gayr-ı meşrû keyiflerin cezası olarak gelen tokatlardan eyvahlar ve ağlamalar ve esefler işiteceksin."

Burada da gençliğini suistimalde, yani kötüye kullanmada başa gelebilecekler sayılıyor. Öncelikle gençliğini kötüye kullananlarda ortaya çıkanların hastalıkları nedeniyle hastanelere gideceği belirtiliyor. Taşkınlıklara neden olanların da hapishanelere gittiği bilinen bir durumdur. Kalp ve ruhun gıdasızlık ve vazifesizliğinden meydana gelen sıkıntılarla da ya meyhanelere, yani şarap ve içki içilen kötü yerlere gideceklerini ya da sefahethanelere, yani sonunu düşünmeden ahlâksız davranışların yapıldığı mâlum yerlere gittikleri de günümüzde görülmektedir mâlesef. Bunları saydıktan sonra son gidilecek yer de söylenir. Ölülerin gömüldüğü mezaristan. Bunlara inanmıyor iseniz bizzat gidin ve kendiniz tecrübe edin. Elbette çoğunlukla, gençlerin gençliğinin kötüye kullanılmasından ve taşkınlıklarından ve haram keyiflerinin cezası olarak gelen tokatlardan eyvahlar ve ağlamalar ve hüznler, gamlar, pişmanlıklar işiteceksin.

"Eğer istikamet dairesinde gitse gençlik gençlik gayet şirin ve güzel bir nimet-i İlahiye ve tatlı ve kuvvetli bir vasıta-i hayrat olarak âhirette gayet parlak ve bâki bir gençlik netice vereceğini, başta Kur'ân olarak çok kat'î âyâtıyla bütün semavî kitaplar ve fermanlar haber verip müjde ediyorlar."

Eğer insan doğruluk yolunda ilerlerse gençlik gayet şirin ve Cenâb-ı Hakk'ın bir lütfu ve ihsanı ve tatlı ve kuvvetli bir Allah'ın razı olacağı iyilikleri yapma aracı olarak âhirette gayet parlak ve sonsuz bir gençlik netice vereceğini, başta Kur'ân olarak çok kesin âyetleriyle Allah tarafından gönderilmiş vahiy olan bütün kitaplar, buyruklar, emirler ve fermanlar haber verip müjde ediyorlar.

Konuyla bağlantılı olarak Bediüzzaman Hz.nin Mesnevî-i Nuriye eserinde söyle bir tabiri geçmektedir:

"Âhirette seni kurtaracak bir eserin olmadığı takdirde, fâni dünyada"

bıraktığın eserlere de kıymet verme."(11)

Şimdi de Kur'ân-ı Kerîm'de geçen gençlik ve mükâfatlarıyla ilgili âyetlerden birkaç örnek verelim.

"Şüphesiz Allah'a karşı gelmekten sakınanlara bir kurtuluş, bahçeler, üzümler, kendileriyle bir yaşta göğüsleri çıkmış genç kızlar ve dolu dolu kadehler vardır."(12)

Bu âyette verilecek mükâfatlardan bahsedilmiştir. Diğer bir âyet-i kerîmede ise;

"Çevrelerinde ölümsüzlüğe ulaşmış gençler dönüp, dolaşırlar."(13)
buyrulmuştur.

Ashab-ı Kehf'in kıssâ edildiği Kehf Sûresi'nde ise şöyle buyrulur:

"O gençler mağaraya sığındıkları zaman, demişlerdi ki: 'Rabbimiz, katından bize bir rahmet ver ve işimizden bize doğruyu kolaylaştır.'"(14)

Gençlikle ilgili diğer semavî kitaplarda da âyetler geçmektedir. Her ne kadar tahrif olunmuş olsalar da bazılarını misal olarak verelim:

"Ey delikanlı, gençliğine sevin, bırak gençlik günlerinde yüreğinin sevinç duysun!"(15)

"Genç erkeklere sağduyulu olmayı özendir."(16)

"Genç insan yolunu nasıl temizler? Senin sözünü tutmakla."(17)

"Kemiklerini dolduran gençlik ateşi, kendisiyle birlikte toprakta yatacak."(18)

"Gençlik günahlarımı, isyanlarımı anımsa, sevgine göre anımsa beni, çünkü sen iyisin Ya Rabbi!"(19)

"Yiğidin elinde nasılsa oklar, öyledir gençlikte doğan çocuklar."(20)

"Madem hakikat budur. Ve madem helal dairesi keyfe kâfidir. Ve madem haram dairesindeki bir saat lezzet, bazen bir sene ve on sene hapis cezasını çektirir. Elbette gençlik nimetine bir şükür olarak o tatlı nimeti iffette, istikamette sarf etmek lâzım ve elzemdir."

Bu paragrafı üstteki paragraflarda gereği kadar izah ettik. Ama bu paragrafta geçen "**şükür**" ile ilgili birkaç noktaya değineceğiz.

Bediüzzaman Hz. şükür ile ilgili şöyle der:

"Şükrün envâı var. O nevilerin en câmi ve fihriste-i umumiyesi namazdır."(21)

"Şükrün mikyası, kanaattir ve iktisattır ve rızadır ve memnuniyettir."(22)

Bir başka yerde ise **şükür** şöyle tarif edilir:

"Kur'ân-ı Hakîm, nasıl ki şükrü netice-i hilkat gösteriyor; öyle de Kur'ân-ı Kebîr olan şu kâinat dahi gösteriyor ki, netice-i hilkat-ı âlemin en mühimmi şükürdür."(23)

Şükür ile ilgili güzel bir lügât mânâsı da şudur:

"(Şükür) Kalb ile dil ile sâir azâlarıyla (diğer uzuv ve organlarıyla) olur. Nimet verene muhabbet etmek ve itaat etmek de şükürdür. Şükür eden her nimeti Allah'ın razı olduğu yere sarf eder. Şükür; Allah'ın kullarından iyi amellerine mükâfat veya mucâzat (karşılık) vermesidir."(24)

Dipnotlar:

-
- (1) *Bediüzzaman Said Nursî, Lem'alar, s.363.*
 - (2) *Bediüzzaman Said Nursî, Şuâlar, s.190.*
 - (3) *age., s.325.*
 - (4) *age., s.647.*
 - (5) *Bediüzzaman Said Nursî, Lem'alar, s.241.*
 - (6) *Bediüzzaman Said Nursî, Sözler, s.162.*
 - (7) *Bediüzzaman Said Nursî, Mektûbat, s.315.*
 - (8) *Bediüzzaman Said Nursî, Sözler, s.25.*
 - (9) *age., s.710.*
 - (10) *Bediüzzaman Said Nursî, s.58; Şuâlar, s.361.*
 - (11) *Bediüzzaman Said Nursî, Mesnevî-i Nuriye, s.130.*
 - (12) *Kur'ân-ı Kerîm, Nebe' Sûresi, 31. Âyet.*
 - (13) *Kur'ân-ı Kerîm, Vâkıa Sûresi, 17. Âyet.*
 - (14) *Kur'ân-ı Kerîm, Kehf Sûresi, 10. Âyet.*
 - (15) *İncil, Vaiz, 11.*
 - (16) *Tevrat, Titus, 2:6.*
 - (17) *Zebur, Mezmurlar, 119:9.*
 - (18) *İncil, Eyyüp:.20.*
 - (19) *Zebur, Mezmurlar, 25.*
 - (20) *Mezmurlar, 127.*
 - (21) *Bediüzzaman Said Nursî, Mektûbat, s.412.*
 - (22) *age., s.410.*
 - (23) *age., s.413.*
 - (24) *Lügât-ı Remzî, ilgili madde.*